Ἀβδηρῖται Ἱπποκράτῃ.
Δημόκριτος

0357

ΙΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

σ. 775 (901) ('Αβδηριτῶν ἡ βουλή καί ὁ δᾶμος'Ιππκκράτει ἀνήρ ἡμετέρων,ὅς καί παρόντι χρόνῳ καί τῷ μέλλοντι αἰεί κλέος ἠλπίζετο τῇ πόλει.μηδέ νῦν δέ ᾗ πάντες θεοί φθονηθείη.οὗτος ὑπό πολλῆς τῆς κατεχούσης αὐτόν σοφίης νενόσηκεν,ὥστε φόβος οὐχ'ὁ τυχών,ἄν φθαρῇ τόν λογισμόν Δημόκριτος,ὄντως δή τήν πόλιν ἡμῶν 'Αβδηριτῶν καταλειφθήσεσθαι.ἐκλαθόμενος γάρ ἁπάντων καί ἑωυτοῦ πρότερον ἐγρηγορώς καί νύκτα καί ἡμέρην γελῶν ἕκαστα μικρά καί μεγάλα καί μηδέν οἰόμενος εἶναι τόν βίον ὅλον διατελεῖ.γαμεῖ τις,ὁ δέ ἐμπορεύεται,ὁ δέ,δημηγορεῖ,ἄλλος ἄρχει,πρεσβεύει,χειροτονεῖται,ἀποχειροτονεῖται νοσεῖ τιτρώσκεται,τέθνηκεν,ὁ δέ γελᾷ πάντα,τούς μέν κατηφεῖς τε καί σκυθρωπούς,τούς δέ χαίροντας ὁρῶν,ζητεῖ δέ ὁ ἀνήρ καί περί τῶν ἐν Αιδου καί γράφει ταῦτα καί εἰδώλων φησί πλήρη τόν ἠέρα εἶναι καί ὀρνέων φωνάς ἐπακουστεῖν,καί πολλάκις νύκτωρ ἐξαναστάς μόνος ἡσυχῇ ᾠδάς ἄδοντι ἔοικε,καί ἀποδημεῖν ἐνίοτε λέγει εἰς τήν ἀπειρίην καί Δημοκρίτους εἶναι ὁμοίως ἑωυ(902)τῷ ἀναριθμήτους,καί συνδιεφθαρώς τῇ γνώμῃ τό χρῶμα ζῇ. ταῦτα φοβούμεθα,'Ιππόκρατες,ταῦτα ταραττόμεθα,ἀλλά σῶζε,καί ταχύς ἐλθών νουθετήσων τήν πατρίδα,μηδέ ἡμᾶς ἀποβάλῃς· καί γάρ οὐδέ ἀπόβλητοί ἐσμέν καί ἐν ἡμῖν μαρτυρία κεῖται.οὐκ ἄν ἁμάρτοις οὔτε παιδείας,καίτοι τά παιδεύσης πολλῷ σοι ~~ραόσα~~ βελτίω τῶν τῆς τύχης.ἀλλ'οὖν καί ταῦτα συχνά παρ'ἡμῶν καί ἄφθονα γενήσεται,τῆς γά ρ Δημοκρίτεω ψυχῆς,ἀλλ'οὐδ'~~ὀσσοῦσοἀφυσσορήσοσσα~~ εἰ χρυσός ἦν ἡ πόλις,ἀντάξια βουλήσιος,οὐδ'ὁτιοῦν ἀφυστερήσαντα τούς νόμους ἡμῶν δοκοῦμεν νοσεῖν,'Ιππόκρατες,τούς νόμους παρακόπτειν,ἴθι θεραπεύσων,ἀνδρῶν φέριστε,ἄνδρα ἀρίσημον,οὐκ ἰατρός,ἀλλά κτίστης ἐών ὅλης τῆς 'Ιωνίης,περιβάλλων ἡμῖν ἱερώτερον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τεῖχος, πόλιν, οὐκ ἄνδρα θεραπεύσεις, βουλὴν δέ νοσοῦσαν καί κινδυνεύουσαν ἀποκλεισθῆναι, μέλλοις ἀνοιγνύναι αὐτός νομοθέτης, αὐτός δικαστής, αὐτός ἄρχων, αὐτός σωτήρ, καί τούτων τεχνίτης ἀφίξῃ. ταῦτά σε προσδοκῶμεν, Ἱππόκρατες, ταῦτα καί γένοιο ἐλθών, μία πόλεων, οὐκ ἄσημος, μᾶλλον δέ ἡ Ἑλλάς ὅλη δεῖταί σου φυλάξαι σῶμα σοφίης. αὐτήν δέ δόκει παιδείαν πρεσβεύειν πρός σέ τῆς παρακοπῆς ταύτης ἀπαλλαγῆναι δεομένην. // Συγγενές μέν οὖν, ὡς ἔοικε, πᾶσιν σοφίαν τοῖς δ'ἐγγυτέρω κεχωρηκόσιν αὐτῆς ὥσπερ ἡμῖν καί μάλα πλέον. εὖ ἴσθι, (903) χαριεῖ καί τῷ μέλλοντι αἰῶνι μή πρρεκλιπών Δημόκριτον [illegible] προτερῆσαι ν ἀληθίης. οὐ γάρ Ἀσκληπιῷ προσπέπλεξαι γένος καί τέχνην, ὁ δέ Ἡρακλέους ἐστι ἀδελφιδοῦς, ἀφ'οὗ Ἄβδηρος, ὡς που πυνθάνῃ πάντως, ᾧ ἐπώνυμος ἡ πόλις ὥστε κἀκείνῳ χάρις ἡ Δημοκρίτου γένοιτ'ἂν ἴησις. ὁρῶν οὖν ὦ Ἱππόκρατες εἰς ἀναισθησίαν ἀπορρέοντα καί δῆμον καί ἄνδρα ἀρίσημον σπεῦδε πρός ἡμέας, διόμεθα. φεῦ, ὡς καί τά ἀγαθά περιττεύσαντα νόσοι τυγχάνουσιν. ὁ Δημόκριτος γάρ ὅσον ἐρρώσθη πρός ἄκρα σοφίης, ἴσα κινδυνεύει νῦν ἀποπληξίῃ διανοίας καί ἠλιθιότητο κεκακῶσθαι, οἱ δ'ἄλλοι ὅσοι, πολλοί δ'ἐσίν Ἀβδηριτῶν μείναντες ἐν ἀπαιδευσίῃ τόν γε κοινόν κατέχουσιν νοῦν, ἀλλά νῦν γε φρονιμώτεροι τόσον σοφοῦ κρίνειν, οἱ πρίν ἄφρονες. ἴθι οὖν μετά Ἀσκληπιοῦ πατρός, ἴθι μετά Ἡρακλέους θυγατρός Ἠπιόνης, ἴθι μετά παίδων τῶν ἐπί Ἴλιον στρατευσαμένων, ἴθι νῦν Παιώνια νούσου φέρων ἄκη. εὐκαρπίσει δέ γῆ ῥίζας καί βοτάνας ἀλεξιφάρμακα μανίης ἄνθη, σχεδόν οὖν οὐδέποτε γονιμώτερον εὐφορήσουσιν οὔτε γῆ οὔτε ὀρῶν ἀκρώρειαι ἤ νῦν Δημοκρίτῳ τά πρός ὑγείαν, ἔρρωσο.

Ἱπποκράτης Ἀβδηρίταις

Δημόκριτος

Ἀμελησαγόρης

0325

<u>ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ</u>

σ.778 (13) (904) (Ἱπποκράτης Ἀβδηριτῶν τῇ βουλῇ καί τῷ δήμῳ χαίρειν) Ὁ πολίτης ὑμέων Ἀμελησαγόρης ἦλθεν εἰς Κῶ καί ἔτυχε τοτ'ἐοῦσα τῆς ῥάβδου ἡ ἀνάληψις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ καί ἐτήσιος ἑορτή, ὡς ἴστε,πανήγυρις ἡμῖν καί πομπή πολυτελής ἐς κυπάρισσον,ἥν ἔθος ἀνάγειν τοῖς τῷ θεῷ προσήκουσιν.ἐπεί δέ σπουδάζει ἐφκει καί ἐκ τῶν λόγων καί ἐκ τῆς προσόψιος ὁ Ἀμελησαγόρας,πεισθείς ὅπερ ἦν ἐπείγειν τό πρῆγμα,ἀνέγνων τε ὑμέων τήν ἐπιστολήν καί ἐθαύμασα ὅτι περί ἑνός ἀνθρώπου ὡς εἷς ἄνθρωπος ἡ πόλις θορυβεῖσθε καί μακάριοί γε δῆμοι ὁκόσοι ἴσασι τούς ἀγαθούς ἄνδρας,ἐρύματα ἑωυτῶν καί οὐ τούς πύργους οὐδέ τά τείχεα,ἀλλά σοφῶν ἀνδρῶν σοφάς γνώμας,ἐγώ δέ πειθόμενος τέχνας μέν εἶναι θεῶν χάριτας,ἀνθρώπους δέ ἔργα φύσιος,καί μή νεμεσήσετε,ἄνδρας Ἀβδηρῖται, οὐχ' ἡμᾶς δοκέω,ἀλλά φύσιν αὐτέην καλέειν μέ ἀνασώσασθαι ποίημα ἑωυτῆς,κινδυνεῦον ὑπό νόσου διαπεσεῖν.ὥστε πρός ὑμέων ἐγώ νῦν φύσει καί θεοῖς ὑπακούων σπεύδω νοσέοντα Δημόκριτον ἰήσασθαι,εἴπερ δή καί τοῦτο νοῦσος ἐστίν,ἀλλά μή ἀπάτη συσκιάζεσθε,ὅπερ εὔχομαι καί γένοιτο πλέον τῆς ἐν ἡμῖν δέ μοί ἐρχομένῳ,οὔτ'ἄν φύσις οὔτ'ἄν θεός ὑπόσχοιτο,ὥστε μηδ'ὑμεῖς,ἀνέρες Ἀβδηρῖται,βιάζεσθε,ἀλλ'ἐᾶτε ἐλευθέρης τέχνης ἐλεύθερα (906) καί τά ἔργα. οἱ δέ μισθαρνεῦντες δουλεύειν ἀναγκάζουσι τάς ἐπιστήμας,ὥσπερ ἐξανδραποδίζοντες αὐτάς ἐκ τῆς προτέρης παρρησίης.εἶθ'ὡς εἰκός καί ψεύσαιντο ἄν,ὡς περί μεγάλης νούσου,καί ἀρνηθεῖεν ἄν ὡς περί μικρῆς,καί οὐκ ἄν ἔλθοιεν ὑποσχόμενοι,καί πάλιν ἔλθομεν μή κλη-

Ἱπποκράτης Ἀβδηρίταις

Δημοκρίτει

θέντες .οἰκτός δέ ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος,ὅτε δι'ὅλου αὐτοῦ ὡς πνεῦμα χειμέριον ἡ ἀφόρητος φιλαργυρίη διαδέδυκεν,ἐφ'ἣν εἴθε μᾶλλον 'απαντες,ἰητροί ξυνῆεσαν ἐλθόντες ἀποθεραπεῦσαι χαλεπωτέρην μανίης νοῦσαν,ὅτι καί μακαρίζεται νοῦσος ἐοῦσα καί κακοῦσα.οἶμαι δέ ἔγωγε καί τά ψυχῆς νουσήματα πάντα // μανίας εἶναι σφοδράς ἐμποιούσας δόξας τινάς καί φαντασίας τῷ λογισμῷ,ὧν ὁ δι'ἀρετῆς ἀποκαθαρθείς ὑγιάζεται.ἐγώ δέ εἰ πλουτέειν ἐξ ἅπαντοςἐβουλόμην ὦ ἄνδρες Ἀβδηρῖται,οὐκ ἄν ἕνεκα δέκα ταλάντων διέβαινον πρός ὑμέας,ἀλλ'ἐπί τόν μέγα ἠρχόμην Περσέων βασιλέα,ἔνθα πόλιες ὅλαι προσίεσαν τῆς ἐξ ἀνθρώπων εὐδαιμονίης γεγεμισμέναι ἰώμην δ'ἄν τόν ἐκεῖσε λοιμόν αὐτῶν,ἀλλ'ἀπηρνησάμην ἐχθρήν Ἑλλάδι χώρην ἐλευθερῶσαι κακῆς νόσου.κἀγώ τό γε ἐπ'ἐμοί κατεναυμάχουν τε τούς βαρβάρους,εἶχον δ'ἄν αἰσχύνην τόν παρά βασιλέως πλοῦτον καί πατρίδος ἐχθρήν περιουσίην,περικείμην δ'ἄν αὐτά, ὡς ἑλέπολεις τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχων.οὐκ ἔστι πλοῦτος τό πανταχόθεν χρηματίζεσθαι,μεγάλα γάρ ἱερά τῆς ἀρετῆς ἐστίν ὑπό δικαιοσύνης οὐ κρυπτόμενα,ἀλλ'ἐμφανέα ὄντα,ἤ οὐλ οἴεσθε ἴσον ἁμάρτημα εἶ(906) ναι σώζειν πολεμίους καί φίλους ἰᾶσθαι μισθοῦ.ἀλλ'οὐχ ὧδε ἔχει τά ἡμέτερα,ὦ δῆμε,οὐ καρποῦμαι δέ νούσους,οὐδέ δι'εὐχῆς ἤκουσα τήν Δημοκρίτεω παράκρουσιν,ὅς εἴτε ὑγιαίνει,φίλος ἔσται,εἴτε νουσέει θεραπευθείς,πλέον ὑπάρξει,πυνθάνομαι δέ αὐτόν ἐμβριθέα καί στεῤῥόν τά ἤθεα,καί τῆς ὑμετέρης πόλιος ἐόντα κόσμον. ἐῤῥωσθε.

(14) (Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν). Οἱ τήν τῆς πόλιος ἐπιστολήν ἀναδόντες μοι πρέσβεις καί τεην ἀπέδοσαν,ἤσθην τε κάρτα καί ξενίην ὑπισχνεομένου σέο καί τήν ἑτέρην διαίτην.ἔλθομεν δ'ἄν αἰσίᾳ τύχῃ καί ἀφιξόμεθα ὡς ὑπολαμβάνομεν χρηστοτέρῃσιν ἐλπίσιν ὡς ἐν τῇ γραφῇ παραδεδήλωται,οὐ μανίην,ἀλλά ψυχῆς τινά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

0327

σχ. 781

ρῶσιν ὑπερβάλλουσαν διασαφηνέοντες τοῦ ἀνδρός μήτε παιδίων μήτε γυναικός μήτε ξυγγενέων μήτε ούσίης μήτε τινός ὅλως ἐν φροντίδι ἐόντος, ἡμέρην δέ καί εὐφρόνην πρός ὡυτῷ καθεστεῶτος καί ἰδιάζοντος, τά μέν πολλά ἐν ἄντροισι καί ἐρημίῃσιν ἤ ὑποσκιάσεσι δενδρέων, ἤ ἐν μαλθακῇσι ποίῃσιν ἤ παρά συχνοῖσιν ὑδάτων ρείθροις. συμβαίνει μέν οὖν τά πολλά τοῖς μελαγχολικοῖς τά τοιαῦτα· σιγηροί τε γάρ ἐνίοτε εἰσί καί μονήρεες καί φιλέρημοι τυγχάνουσιν. ἀπανθρωπέονταί τε ξύμφυλον ὄψιν ἀλλοτρίην νομίζοντες. οὐκ ἀπεοικός δέ καί τοῖσι περί παιδείην ἐσπουδακόσι τάς ἄλλας φροντίδας ὑπό μιῆς τε καί ὁμώιδες ἐν τῇσιν οἰκίῃσι θορυβέοντες καί στασιάζοντες, ὁκόταν ἐξαπιναίως αὐτοῖς ἡ δέσποινα ἐπιστῇ, πτοηθέντες ἀφησυχάζουσι, παραπλησίως καί αἱ λοιπαί κατά ψυχήν ἐπιθυμίαι ἀνθρώποις κακῶν ὑπηρέτιδες, ἐπήν δέ σοφίης ὄψις ἑωυτέην ἐπιστήμη, ὡς δοῦλα τά λοιπά πάθεα ἐκκεχώρηκεν, ποθέουσιν ἄντρα καί ἡσυχίην οὐ πάντες οἱ μανέντες, ἀλλά καί οἱ τῶν ἀνθρωπίνων πρηγμάτων ὑπερφρονήσαντες ἀταραξίης ἐπιθυμίῃ. ὁκόταν γάρ ὁ νοῦς ὑπό τῶν ἔξω φροντίδων κοπτόμενος ἀναπαῦσαι θελήσῃ τό σῶμα, τότε ταχέως εἰς ἡσυχίην μετήλλαξε, εἶτα ἀναστάς ὄρθιος ἐν ἑωυτῷ περιεσκόπει κύκλῳ χωρίον ἀληθείης, ἐν ᾧ οὐ πατήρ, οὐ μήτηρ οὐ γυνή, οὐ τέκνα, οὐ κασίγνητος, οὐ συγγενέες, οὐ δμῶες, οὐ τύχη, οὐχ' ὅλως οὐδέν τόν θόρυβον ἐμποιησάντων, πάντα δ'ἀποκεκλεισμένα τά ταράσσοντα ἕστηκεν ὑπό φόβου, οὐδέ πλησιάσαι τολμέοντα ὑπ' εὐλαβείης τῶν αὐτόθι ἐνοικεόντων, οἰκέουσι δέ τό χωρίον ἐκεῖνο καί τέχναι καί ἀρεταί παντοῖσι καί θεοί καί δαίμονες καί βουλαί καί γνῶμαι.// καί ὁ μέγας πόλος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τούς ~~πλεον~~ πολυκινήτους ἀστέρας κατέστεπται, εἰς ὃ ταχά καί Δημόκριτος ὑπό σοφίης μετῴκισται. εἴτ' οὐκ ἔτι ὁρέων τούς ἐν τῇ πόλει ὅτε τηλοῦ ἐκδεδημηκός δοξάζεται μανίης νοῦσον, διά τό φιλέρημον,

0328

σπεύδουσι δέ Ἀβδηρῖται ἀργυρίου ἐξελεγχθῆναι ὅτι οὐ ξυνίασι Δημόκρι(908)τον, ἀλλά σύ γέ ἡμῖν κατάρτυε τήν ξενίην, ὦ ἑταῖρε Φιλοποίμην. οὐ γάρ ἐθέλω τεταραγμένῃ τῇ πόλι παρασχεῖν ὄχλησιν ἐκ παλαιοῦ ἴδιον ἔχων ξένον σε ὡς οἶσθα. ἔῤῥωσο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄβδηρα. Διοσκουράδης

Δημόκριτος.

0329

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

σ. 786 (16) ('Ιπποκράτης Δαμαγήτω χαίρειν) Οἶδα παρά σοί γενόμενος ἐν ῥόδῳ Δαμάγητε τήν ναῦν ἐκείνην, ἧλιος ἐπιγραφή ἦν αὐτῇ, πάγκαλόν τινα καί εὔπρυμνον, ἱκανῶς τε τετροπισμένην, καί διάβασιν εἶχε πολλήν, ἐπῄνεις δέ καί τό ναυτικόν αὐτῆς ὡς ὀξύ καί ἀσφαλές καί εὔτεχνον ὑπουργῆσαι, καί τοῦ πλοῦ τήν εὐδρομίην ταύτην ἔκπεμψον ἡμῖν, ἀλλ' εἰ οἷόν τε, μή κώπαις, ἀλλά πτεροῖς ἐρετμώσας αὐτήν. //ἐπείγει γάρ τε πρῆγμα καί φιλότης, μάλα εἰς Ἄβδηρα δια(912)πλεῦσαι πάνυ ταχέως. βούλομαι γάρ νοσέουσαν ἰήσασθαι πόλιν διά νοσέοντα ἕνα Δημόκριτον. ἀκούεις ποτέ ἀνδρός τό κλέος, τοῦτον ἡ πατρίς ἡγῆται μανίῃ κεκακῶσθαι. ἐγώ δέ βούλομαι, μᾶλλον δέ εὔχομαι, μή ὄντως αὐτόν παρακόπτειν, ἀλλ' ἐκείνοισι δόξαν εἶναι. γελᾷ φασίν ἀεί καί οὐ παύεται γελῶν ἐπί παντί πρήγματι, καί σημεῖον αὐτοῖσι μανίης τοῦτο δοκέει. ὅθεν λέγε τοῖσιν ἐν 'Ρόδῳ φίλοισι μετριάζειν ἀεί, καί μή πολλά γελῆν μηδέ πολλά σκυθρωπάζειν, ἀλλά τουτέων ἀμφοῖν τό μέτριον κτήσασθαι, ἵνα τοῖς μέν χαριέστατος εἶναι δόξειας, τοῖς δέ φροντιστής περί ἀρετῆς μερμηρίζων. ἔνι μέντοι τι Δαμά τε κακόν, παρ' ἕκαστον αὐτοῦ γελῶντος. εἰ γάρ ἡ ἀμετρίη φλαῦρον, τό διά παντός φλαυρότερον, καί εἴποιμ' ἄν αὐτῷ Δημόκριτε καί νοσέοντος καί κτεινομένου καί τεθνεῶτος καί πολιορκουμένου καί παντός 'εμπίπτοντος κακοῦ, ἕκαστον τῶν πρησσομένων ὕλη σοι γέλωτες ὑπόκειται. οὐ θεομαχεῖς δέ εἰ δύο ἐνόντων ἐν κόσμῳ, χαρᾶς καί λύπης, σύ θάτερον αὐτῶν ἐκβέβληκας. μακάριος τ' ἄν ἦς ἀλλ' ἀδύνατον, εἰ μήτε μήτηρ σοι νενοσηκεν μήτε πατήρ, μήτε τά ὕστερον τέκνα ἤ γυνή ἤ φίλος, ἀλλά διά τόν σόν γέλωτα ἵνα διασώζεται εὐτεχεῖς πάντα. ἀλλά νοσεόντων γελᾷς, ἀποθνησκόντων χαίρεις, εἴ τί που πύθοιο κακόν, εὐφραίνῃ, ὡς

Ἰσοκράτους ἐπιστολαί

0330

Ἀβδηρα

Φιλοποίμην -2- Ἱπποκράτης Δημόκριτος

6. 788 πονηρότατος εἰ ὦ Δημόκριτε, καί πόρρω γε σοφίης, ἤν νομίζεις αὐτά μηδέ κακά εἶναι, μελαγχολᾷς οὖν Δημόκριτε, κινδυνεύων καί αὐτός (913) Ἀβδηρίτης εἶναι, φρονιμωτέρη δέ ἡ πόλις. ἀλλά περί μεν δή τουτέων ἀκριβέστερον ἐκεῖ λέξομεν Δαμάγητε ἡ δέ ναῦς καί τόν χρόνον ἕν ἐπιστέλλω σοι χρονίζει. ἔρρωσο.

--

σχ. 788

(17) (908) (Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν). Σύντους καί πεφροντικώς ὑπέρ Δημοκρίτεω αὐτέῃ ἐκείνῃ τῇ νυκτί καταδαρθών, πρός ἀρχομένην τήν ἕω ὄψιν ἐφαντάσθην. ἐξ οὗ νομίζω κάρτα μηδέν ἐπισφαλές γενήσεσθαι. ἐναργέως γάρ διηγέρθην. ἐδόκεον γάρ αὐτόν τόν Ἀσκληπιόν ὁρῆν φαίνεσθαι αὐτέου πλησίον. ἤδη δέ πρός ταῖς τῶν Ἀβδηριτῶν πύλαις ἐτυγχάνομεν, ὁ δέ Ἀσκληπιός οὐχ ὡς εἰώθεσαν αὐτέου αἱ εἰκόνες, μείλιχόν τε καί πρᾶον ἰδέσθαι κατεφαίνετο, ἀλλά διεγηγερμένος τῇ σχέσει καί ἰδέσθαι φοβερώτερος. εἵποντο δέ αὐτῷ δράκοντες, χρῆμα τι ἑρπετῶν ὑπερφυές. ἐπειγόμενοι δέ καί αὐτῷ μακρῷ τῷ ἐπισύρματι, καί τι φρικῶδες ὡς ἐν ἐρημίῃσι καί νάπῃσι κοίλῃσιν ὑποσυρίζοντες. οἱ δέ κατόπιν ἑταῖροι κίστας φαρμάκων εὖ μάλα περιεσφηκωμένας ἔχοντες ἤεσαν. ἔπειτα ὤρεξέ μοι τήν χεῖρα ὁ θεός. κἀγώ λαβόμενος ἀσμένως ἐλιπάρεον ξυνέρχεσθαι, καί μή καθυστερεῖν μου τῆς θεραπείης. ὁ δέ, οὐδέν τι, ἔφη, ἐν τῷ παρόντι ἐμεῦ χρήζεις, ἀλλά σε αὐτή τά νῦν ξεναγήσει θεός, κοινή ἀθανάτων τε καί θνητῶν. ἐγώ δέ ἐπιστραφείς ὁρέω γυναῖκα καλήν τε καί μεγάλην ἀφελές, πεπλοκισμένην, λαμπρήμονα διέλαμπον (909) δ' αὐτέης οἱ τῶν ὀμμάτων κύκλοι, καθαρόν τι φῶς, οἷον ἀστέρων μαρμαρυγάς δοκέειν. καί ὁ μέν δαίμων ἐχωρίσθη, κείνη δέ ἡ γυνή πιέσασά με τοῦ καρποῦ μαλθακῇ τινι εὐτονίῃ, διά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπιστολαὶ Ἱπποκράτους
Ἄβδηρα. Ἱπποκράτης 0331
 Δημόκριτος

σ. 790 τοῦ ἄστεος ἦγε φιλοφρονεομένη. ὡς δὲ πλησίον τῆς οἰκίης ἦμεν ἵνα τὴν ξενίην ἐδόκεον εὐτρεπεῖσθαι, ἀπήιει ὡς φάσμα, οἷον εἰποῦσα, αὔριόν σε παρὰ Δημοκρίτεῳ καταλήψομαι// ἤδη δὲ αὐτῆς μεταστρεφομένης, δέομαι, φημί, ἀρίστη, τίς εἶ καί τίνα σε καλέομεν ἡ δέ, Ἀλήθεια, ἔφη. αὕτη δὲ τὴν προσιεῦσαν, ὁρῆς καὶ ἐξαίφνης ἑτέρη τις κατεφαίνετό μοι, οὐ κακὴ μὲν οὐδ' αὐτή, θρασυτέρη δὲ ἰδέσθαι καὶ σεσοβημένη, Δόξα ἔφη, καλέεται. κατοικέει δὲ παρὰ τοῖσιν Ἀβδηρίταισιν. ἐγὼ μὲν οὖν ἀναστὰς ὑπεκρινάμην ἐμαυτῷ τὸ ὄναρ, ὅτι οὐ δέοιτο ἰητροῦ Δημόκριτος, ὅπου γε αὐτὸς ὁ θεραπεύων θεὸς ἀπέστη, ὡς οὐκ ἔχων ὕλην θεραπείης, ἀλλὰ ἡ μὲν ἀλήθεια τοῦ ὑγιαίνειν παρὰ Δημοκρίτῳ μένει ἡ δὲ τοῦ νοσέειν αὐτὸν δόξα παρὰ Ἀβδηρίταις ὄντως κατῴκηκε. ταῦτα πιστεύω ἀληθέα εἶναι, Φιλοποίμην, καὶ ἔστιν, καὶ οὐκ ἀπογινώσκω τὰ ὀνείρατα, μάλιστα δὲ ὁκόταν καὶ τάξιν διαφυλάττει. ἰητρικὴ δὲ καὶ μαντικὴ καὶ πάνυ ξυγγενεῖς εἰσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶν δύο τεχνέων πατὴρ εἷς Ἀπόλλων, ὁ καὶ πρόγονος ἡμέων, ἐούσας καὶ ἐσομένας νούσους προσαγορεύων καὶ νοσέοντας καὶ νοσήσοντας ἰώμενος. ἔρρωσο.

--

σ. 790

(18) (928)(Ἱπποκράτης Κρατεύᾳ χαίρειν). Ἐπίσταμαί σε ῥιζοτόμον ἄριστον, ὦ ἑταῖρε, καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν καὶ διὰ προγόνων κλέος, ὡς μηδὲν ἀποδεῖσαι σε δυνάμει τοῦ προπάτορος Κρατεύα. νῦν οὖν εἰ καὶ (929) ποτε ἄλλοτε βοτανολόγησον ὁκόσα τε καὶ ὁκοῖα δύνασαι. ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει, καὶ διάπεμψαί με ταῦτα, ἐπ' ἄνδρα ὅλῃ πόλει ἰσοστάσιον, Ἀβδηρίτην μέν, ἀλλὰ Δημόκριτον. νοσέειν γὰρ φασιν αὐτὸν καὶ καθάρσιος μάλα χρήζειν ἐντὸς μανίης ἐόντα. μὴ χρησαίμεθα μὲν οὖν τοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ καὶ πέπεισμαι, ἀλλ' ὅμως εὐτρεπεῖσθαι, χρὴ πανταχόθεν. τὸ δὲ χρῆμα τῶν βοτανῶν παρὰ σοὶ πολλάκις ἐθαύμασα, ὡς καὶ τὴν τῶν ὅλων γε φύσιν τε καὶ διάταξιν καὶ τὸ ἱερώ-

τατον γῆς ἵδρυμα, ἐξ ἧς ζῶα καί φυτά καί τροφαί καί φάρμακα καί τύχη καί ὁ πλοῦτος αὐτός ἀναφύεται. οὐδέ γάρ ἄν εἶχεν οἷ ἐπιβῆ ἡ φιλαργυρίη, οὐδ'ἄν Ἀβδηρῖταί με νῦν δέκα ταλάντοις ἐδελέαζον ἀντί ἰητροῦ μισθωτόν ἐλέγχοντες. εἰ δ'ἐδύνασοΚρατεῦα, τῆς φιλαργυρίης τήν πικράν ῥίζαν ὡς ἐκαθήραμεν ἄν τῶν ἀνθρώπων μετά τῶν σωμάτων καί τάς ψυχάς νοσευούσας. ἀλλά ταῦτα μέν εὐχαί, σύ δ'ἡμῖν τό παρεόν μάλιστα τάς ὀρεινάς καί ὑψηλόφους βοτάνας ῥιζοτόμει. στερεώτεραι γάρ τῶν ὑδρηλοτέρων εἰσίν καί δριμύτεραι μᾶλλον διά τήν τῆς γῆς πυκνότητα καί τήν λεπτότητα τοῦ ἠέρος. ὅ τι γάρ ἕλκουσιν ἐμψυχότερόν ἐστι. πειρήθητι δ'ὅμως καί τάς παρά λίμναις ἑλίους πεφυκυίας ἀνθολογῆσαι, καί τάς ποταμίους ἤ κρηνίτιδας ἤ πιδακίτιδας παρ'ἡμῖν κατασκεύασθε δή ἀσθενέας καί ἀτόνους καί γλυκυχύλους εἶναι πέπεισμαι πάντα δέ ὁκόσα (930) χυλοί τε καί ὀποί ῥέοντες ἐν ὑαλίνοισιν ἀγγείοισιν φερέσθωσαν. ὁκόσα δ'αὖ φύλλα ἤ ἄνθεα ἤ ῥίζαι ἐν κεράμοισι κανοῖσι περιεσφηκωμένοις. ὅκως μή διαυγαζόμενα τῇσι πνοῇσι ἐκλείπῃ τόν τόνον τῆς φαρμακείης, ὥσπερ λειποψυχήσαντα, ἀλλ'εὐθύς ἡμῖν ταῦτα σδσσφορροσσσδησφδσσοροσσσσσσ φσσδσσσσσ πέμψον. καί γάρ ἡ ὥρη τοῦ ἔτεος ἁρμόδιος, καί ἡ ἀνάγκη τῆς λεγομένης μανίης ἐπείγει τέχνης μέν γάρ πάσης ἀλλότριον ἀναβολή, ἰητρικῆς δέ καί πάνυ, ἐν ῇ ψυχῆς κίνδυνος ἡ ὑπέρθεσις. ψυχαί δέ τῶν θεραπειῶν οἱ καιροί, ὧν ἡ παραφυλακή τό τέλος ἔλπομαι μέν οὖν ὑγιέα εἶναι τόν Δημόκριτον καί δίχα ἰήσιος, εἰ δ'ἄρα τι σφάλμα φύσεως ἤ καιροῦ ἤ ἄλλης τινός αἰτίης γένοιτο, πολλά γάρ ἡμέας θνητούς ἐόντας λάθοι, //ατε μή πάγχυ δι'ἀτρεκίης εὐτονέοντας, ἐπί τό ἄδηλον νεύων οἷς δυνάμεθα, ἀλλ'ἐπιθυμεῖ καί ἅ μή δυνάμεθα, καί σχεδόν πρός δύο στρατευόμεθα τέλεα, τό μέν ἀνθρώπου, τό δε τέχνης, ὧν τό μέν ἄδηλον, τό δέ τῇ ἐπιστήμῃ ἄριστα, δεῖ δέ ἐν ἀμφοτέροισι τουτέοισι καί τύχης, τό γάρ ἀτέκμαρτον ἐν ταῖς καθάρσισι δι'εὐλαβείης ἰόντων, καί γάρ καί στομάχου κάκωσιν ὑφορώμεθα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καί ξυμμετρίην φαρμακείης πρός ἀγνοουμένην φύσιν στομαζόμεθα. ού γάρ ἡ αὐτή καί μία φύσις ἀπάντων (19) ἕτερον δ'αἰεί καί πρός ἑωυτήν ὁρίζουσα οἰκεῖ. ἐνίοτε δέ τό πᾶν ἀπώλε(931)σε καί ταῖς βοτάναις πολλά τῶν ἑρπετῶν ἐνιοβόλησε καί περιχανόντα τῇ ἐντός αὔρῃ κάκωσιν ἀντ'ἀλεξήσιος αὐτοῖς προσέπνευσεν, καί τούτου ἄγνοια ἔσται, εἰ μή τις ἄρα κηλίς ἤ σπίλος ἤ ὀδμή θηριώδης καί ἀπηνής τοῦ γινομένου ξύμβολον φανείη.εἶθ'ἡ τέχνη διά τό ξύμπτωμα τῆς τύχης τῆς κατορθώσιος ἀφήμαρτε. βεβαιότεραι δ'ἄν ἀεί αἱ δι'ἐλλεβόρων καθάρσιες εἰσί,αἷς καί Μελάμπους ἐπί τῶν Προίτου θυγατέρων καί 'Αντικυρεύς ἐφ' Ἡρακλέους ἱστορέοντι κεχρῆσθαι,μή χρησαίμεθα δε ἡμεῖς ἐπί Δημοκρίτεω μηδενί τούτων,ἀλλά γένοιτο ἐκείνῳ τῶν δραστικωτάτων καί ἰητρικωτάτων φαρμάκων σοφίη τέλος. ἔρρωσο.

---.---

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Σελίς 793 Ἄβδηρα Δημόκριτος

(913) (Ἱπποκράτης Δαμαγήτω χαίρειν) Τοῦτ' ἐκεῖνο, Δαμάγητε, ὅπερ εἰκάζομεν, οὐ παρέκοπτε Δημόκριτος, ἀλλά πάντα ὑπερεφρόνεε καί ἡμᾶς ἐσωφρόνιζε καί δι' ἡμέων πάντας ἀνθρώπους. ἐξέπεμψα δέ σοι, φιλότης, ὡς ἀληθέως τήν Ἀσκληπιάδα νῆα, ἥ πρόσθες μετά τοῦ ἁλίου ἐπίσημον καί ὑγιείην, ἐπεί κατά δαίμονα τῷ ὄντι ἱστιοδρόμηκε, καί ἐκείνη τῇ ἡμέρῃ κατέπλευσεν εἰς Ἄβδηρα, ἧπερ αὐτέοις ἐπεστάλκειν ἀφίξεσθαι, πάντας οὖν ἀολλέας πρό τῶν πυλῶν εὕρομεν, ὡς εἰκός, ἄρα ἡμέας περιμένοντας, οὐκ ἄνδρας μόνους, ἀλλά καί γυναῖκας, ἔτι δέ καί πρεσβύτας καί παιδία νή θεούς κατηφέα καί τά νήπια. οὗτοι μέντοι ὧδε εἶχον, ὡς ἐπί μαινομένῳ τῷ Δημοκρίτῳ, ὁ δέ μετ' ἀκριβείης τότε ὑπερεφιλοσόφεεν. ἐπεί δέ με εἶδον, ἔνδοξάν που σμικρόν ἐφ' ἑωυτῶν γεγονέναι καί χρηστάς ἐλπίδας ἐποιοῦντο, ὁ δέ Φιλοποίμην ἄγειν ἐπί τήν ξείνην με ὡρμητό, κἀκείνοις ξυνεδόκεε τοῦτο. ἐγώ δέ ὦ ἄνδρες, ἔφην, Ἀβδηρῖται, οὐδέν ἐστι μοι προὔργου ἤ Δημόκριτον θεήσασθαι, οἱ δ' ἐπῄνουν ἀκούσαντες καί ἥσθησαν, ἦγόν τε με ξυντόμως διά τῆς ἀγορῆς, οἱ μέν ἑπόμενοι, οἱ δέ προθέοντες ἑτέρωθεν, ἕτεροι, σῶζε λέγον(914)τες, βοήθει, θεράπευσον. κἀγώ παρῄνεον θαρ-

Σελίς 795 ρεῖν, ὡς τάχα μέν οὐδενός ἐόντος κακοῦ πίσυνος ἐτησίαις ὥραις, εἰ δ' ἄρα καί τινος βραχέος, εὐδιορθώτου, καί ἅμα ταῦτα λέγων ἤειν, οὐδέ γάρ πόρρω ἦν ἡ οἰκίη, μᾶλλον δ' οὐδ' ἡ πόλις ὅλη. παρήειμεν οὖν, πλησίον γάρ τοῦ τείχους ἐτύγχανεν, καί ἀνάγουσί με ἡσυχῇ, ἔπειτα κατόπιν τοῦ πύργου βουνός ἦν τις ὑψηλός, μακρῇσι καί δασείῃσιν αἰγείροισιν ἐπίσκιος, ἔνθεν τε ἐθεωρεῖτο τά τοῦ Δημοκρίτου καταγώγια, καί αὐτός ὁ Δημόκριτος καθῆστο ὑπό τινι ἀμφιλαφεῖ καί χθαμαλωτάτη πλατανίστῳ ἐν ἐξωμίδι παχείῃ μοῦνος ἀνήνυτος ἐπί λιθίνῳ θώκῳ, ὠχρινικώς πάνυ καί λιπόσαρκος, κουρεῶν τά γένεια, παρ'

Ἀθήνα Ἱπποκράτης δημιούργημα

0368

Σελίς 795 αὐτόν δ'ἐπί δεξιῆς λεπτόρρυτον ὕδωρ κατά πρηνοῦς τοῦ λόφου θέον ἠρεμέως ἐκελάρυζεν.//Ἦν δέ τι τέμενος ὑπέρ ἐκεῖνον τόν λόφον,ὡς ἐν ὑπονοίῃ κατεικάζοντι,Νυμφέων ἱδρυμένον,αὐτοφύτοις ἐπιρρεφές ἀμπέλοις.ὁ δ'εἶχεν ἐν εὐκοσμίῃ πολλῇ ἐπί τοῖν γουνάτοιν βιβλίον,καί ἕτερα δέ τινα ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν αὐτέῳ παρεβέβλητο,σωσώρευντο δέ καί ζῶα συχνά ἀνατετμημένα δι' ὅλων (20) ὁ δέ ὁτέ μέν ξυντόνως ἔγραφεν,ὁτέ δέ ἠρέμει πάμπολύ
Σελίς 796 τι ἐπέχων καί ἐν ἑωυτῷ μερμηρίζων,εἶτα μετ'οὐ πολύ τουτέων ἐδρομένων ἐξαναστάς περιεπάτει,καί τά σπλάγχνα τῶν ζώων ἐπεσκόπει,καί καταθείς αὐτά μετελθών πάλιν ἐκαθέζετο,οἱ δέ Ἀβδηρῖται περιεστῶτές με κατηφέες καί οὐ πόρρω τάς ὄψεις δακρυόντων ἔχοντες φασίν,(910)ἀσῆς μέντοι τόν Δημοκρίτου βίον, ὦ Ἱππόκρατες,ὡς μέμηνεν καί οὔτε ὅ τι θέλει οἶδεν οὔτε ὅ τι ἔρδει.καί τις αὐτέων ἔτι μᾶλλον ἐνδείξασθαι βουλόμενος τήν μανίην αὐτοῦ,ὀξύ ἀνεκώκυσεν εἴκελον γυναικί ἐπί θανάτῳ τέκνου ὀδυρομένῃ,εἶτ'ἀνῴμωξεν πάλιν ὑποκρινόμενος παροδίτην ἀπολέσαντά τι ὧν διεκόμιζεν,καί ὁ Δημόκριτος ὑπακούων τά μέν ἐμειδία,τά δέ ἐξεγέλα,καί οὐκ ἔτι οὐδέν ἔγραφεν,τήν δέ κεφαλήν θαμινά ἐπέσεισεν.ἐγώ δέ,ὑμεῖς μέν,ἔφην,ὦ Ἀβδηρῖται,αὐτόθι μίμνετε,ἐγγυτέρω δ'αὐτός καί λόγων καί σώματος τἀνδρός γενηθείς,ἰδών τε καί ἀκούσας εἴσομαι τοῦ πάθεος τήν ἀλήθειαν,καί ταῦτ'εἰπών κα-
Σελίς 797 τέβαινον ἡσυχῇ.ἦν δέ ὀξύ καί ἐπίφορον ἐκεῖνο τό χωρίον,μόλις δ'οὖν διαστηριζόμενος διῆλθον,ἐπεί δέ ἐπλησίαζον,ἔτυχεν,ὅτε ἐπῆλθον αὐτέῳ,ὅ τι δή ποτε γράφων ἐνθουσιωδῶς καί μεθ'ὁρμῆς.εἱστήκειν οὖν αὐτόθι περιμένων αὐτέου τόν καιρόν τῆς ἀναπαύσιος,ὁ δέ μετά μικρόν τῆς φορῆς λήξας τοῦ γραφίου ἀνέβλεψέ τε εἰς ἐμέ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 797. προσιόντα καί φησί, χαῖρε ξένε, κἀγώ, πολλά γε καί σύ, Δημόκριτε, ἀνδρῶν σοφώτατε. ὁ δέ αἰδεσθείς, οἶμαι, ὅτι οὐκ ὀνομαστί προσεῖπέ με, σέ δέ, ἔφη, τί καλέομεν, ἄγνοια γάρ τοῦ σοῦ ὀνόματος ἦν πρόφασις τῆς τοῦ ξένου προσηγορίας. Ἱπποκράτης, ἔφην, ἔμοιγε τοὔνομα ὁ ἰητρός. ὁ δέ εἶπεν, ἡ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εὐγένεια πολύ τε σου τό κλέος τῆς ἐν ἰητρικῇ σοφίης πεφοίτη(916)κεν καί ἐς ἡμέας ἀφῖκται. τί δέ χρέος, ἑταῖρε, δεῦρό σε ἤγαγε; μᾶλλον δέ πρό πάντων κάθησο. ὁρῇς δέ ὡς ἔστιν οὗτος οὐκ ἀηδής φύλλων θῶκος, ἔτι χλωρός καί μαλθακός ἐγκεκλῖσθαι προσηνέστερος τῶν τῆς τύχης ἐπιφθόνων θώκων. καθίσαντος δέ μου πάλιν φησίν, ἴδιον οὖν ἤ ἐπιδήμιον [illegible] [illegible]ήμενος δεῦρο ἀφῖξαι, φράζεο σα-

Σελίς 798 φῶς. καί γάρ ἡμεῖς ὅ τι δυνάμεθα συνεργοῦμεν ἄν. κἀγώ τό μέν κατ'ἀλήθειαν, ἔφην, αἴτιον, [illegible] σέο χάριν ἥκω ξυντυχεῖν σοφῷ ἀνδρί. ἔχει δέ πρόφασιν ἡ πατρίς ἧς πρεσβείην τελῶ. ὁ δέ, ξενίῃ τοίνυν, φησί, τά πρῶτα κέχρησο ἡμετέρῃ. πειρεύμενος δέ κἀγώ κατά πάντα τἀνδρός καίπερ ἤδη μοι καταδήλου μή παρακόπτειν ἐόντος, Φοιλοποίμενα οἶσθα, ἔφην, πολίτην ἐόντα ὑμέτερον; ὁ δέ, καί μάλα, εἶπεν τόν Δάμωνος λέγεις υἱόν, τόν οἰκοῦντα παρά τήν Ἑρμαΐδα κρήνην. τοῦτο εἶπον, οὗ καί τυγχάνω ἐκ πατέρων ἴδιος ξένος. ἀλλά σύ, Δημόκριτε, τῇ κρείσσονί με ξενίῃ δέχου, καί πρῶτόν γε τί τοῦτο τυγχάνεις γράφων φράζε. ὁ δ'ἐπισχών ὀλίγον, περί μανίης, ἔφη. κἀγώ ὦ Ζεῦ βασιλεῦ. φημί, εὐκαίρως γε ἀντιγράφεις πρός τήν πόλιν. ὁ δέ, ποίην, φησί, πόλιν Ἱππόκρατες; ἐγώ δέ, οὐδέν ἔφην ὦ Δημόκριτε, ἀλλ'οὐκ οἶδ'ὅπως προσέπεσεν. ἀλλά τί περί μανίης γράφεις; τί γάρ, εἶπεν, ἄλλο, πλήν ἥτις τε εἴη, ὅκως ἀνθρώποις ἐγγίνεται, καί τινα τρόπον ἀπολοφέοιτο. //τά τε γάρ ζῶα ταῦτα ὁκό-

Σελίς 799 σα, ἔφη (917) ὁρῇς, τουτέου μέντοι γε ἀνατέμνω εἵνεκα, οὐ ~~μόνον~~

μισέων θεοῦ ἔργα, χολῆς δέ διζήμενος φύσιν καί θέσιν. οἶσθα γάρ ἀνθρώπων παρακοπῆς ὡς αἰτίη ἐπιτοπολύ αὕτη πλεονάσασα(21) ἐπί πάσῃ μέν φύσει ἐνυπάρχει, ἀλλά παρ'οἷς μέν ἔλαττον, παρ'οἷς δέ τι πλέον, ἡ δ'ἀμετρίη αὐτέης νοῦσοι τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης ὁτέ μέν ἀγαθῆς, ὁτέ δέ φαύλης ὑποκειμένης. κἀγώ νή Δία, ἔφην, ὦ Δημόκριτε ἀληθέως γε καί φρονίμως λέγεις, ὅθεν εὐδαίμονά σε κρίνω τοσαύτης ἀπολαύοντα ἡσυχίης, ἡμῖν δέ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται. ἐρεομένου δέ διά τι, ὦ Ἱππόκρατες, οὐκ ἐπιτέτραπται; ὅτι, ἔφην, ἤ ἀγροί ἤ οἰκίη ἤ τέκνα ἤ δάνεια ἤ νοῦσοι ἤ θάνατοι ἤ οἰκέται ἤ γάμος ἤ τοιαῦτά τινα τήν εὐκαιρίην ἡμῶν ὑποτέμνεται. ἐνταῦθα δή ὁ ἀνήρ εἰς τό [illegible] πάθος κατηνέχθη, καί μάλα ἀθρόον τι ἀνεκάγχασε, καί ἐπ[illegible], καί τό λοιπόν ἡσυχίην ἦγε. κἀγώ, τί μέντοι, Δημόκριτε, ἔφην, [illegible] πρότερον τά ἀγαθά ὧν εἶπον ἤ τά κακά; ὁ δέ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα, καί ἄποθεν ὁρεῦντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μέν τάς κεφαλάς αὐτῶν ἔπαιον, οἱ δέ τά μέτωπα, οἱ δέ τάς τρίχας

Σελίς 800 ἔτιλλον καί γάρ, ὡς ὕστερον ἔφησαν, πλεονάζοντι παρά τό εἰωθός τῷ γέλωτι ἐχρήσατο. ὑποτυχών δ'ἐγώ, ἀλλά μέν, ἔφην, σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε, ποθέω γάρ αἰτίην τοῦ περί σέ πάθεος καταλαβέσθαι, τίνος ἄξιος ἐφάνην ἐγώ γέλωτος ἤ τά λεχθέντα, ὅκως μαθών παύσωμαι τῆς αἰτίης ἤ σύ ἐλεγχθείς (18) διακρούσῃ τούς ἀκαίρους γέλωτας. ὁ δέ, Ἡράκλεις, ἔφη, εἰ γάρ δυνήσῃ μέ ἐλέγξαι, θεραπείην θεραπεύσεις, οἵην οὐδένα οὐδεπώποτε, ὦ Ἱππόκρατες, καί πῶς οὐκ ἐλεγχθείης, ἔφην ὦ ἄριστε; ἤ οὐκ οἴῃ ἄτοπός γε εἶναι γελῶν ἀνθρώπου θάνατον ἤ νοῦσον ἤ παρακοπήν ἤ μανίην ἤ μελαγχολίην ἤ σφαγήν ἤ ἄλλο τι χεῖρον; ἤ τοὔμπαλιν γάμους ἤ πανηγύρεις ἤ τεκνογονίην ἤ μυστήρια ἤ ἀρχάς ἤ καί τιμάς ἤ ἄλλο τι ὅλως ἀγαθόν; καί γάρ ἅ δέον οἰκτείρειν γελᾷς, καί ἐφ'οἷς ἥδεσθαι χρή, καταγελᾷς τουτέων, ὥστε μή'ἀγαθόν μήτε κακόν παρά σοί διακεκρίσθαι. ὁ δέ ταῦτα μέν

-/

Σελίς 801.

ἔφη,εὖ λέγεις,ὦ'Ιππόκρατες,ἀλλ'οὐλ οἶσθα πρτοῦ ἡμετέρου γέλωτος αἰτίην,μαθὼν δ'εὖ οἶδ'ὅτι κρέσσονα τῆς πρεσβείης ἀντιφοριεσάμενος ἀποίσεις θεραπείην τό ἐμόν γέλωτα τῇ πατρίδι καί ἑωυτέῳ καί τούς ἄλλους δυνήσῃ σωφρονίζειν.ἀνθ'ὧν ἴσως κᾆμε διδάξεος ἰατρικήν ἀμοιβηφόν,γνούς ὅση σπουδῇ περί τά ἀσπούδαστα φιλοτιμεύμενοι πρήσσειν τά μηδενός ἄξια πάντες ἄνθρωποι τόν βίον ἀναλίσκουσι γελώτων ἄξια διοικεῦντες.ἐγώ δέ φημι,λέγε πρός θεῶν,μήποτε γάρ διαλανθάνει ἅπας ὁ κόσμος νοσέων,καί οὐκ ἔχει ὅπου διαπέμψηται πρεσβείην πρός θεραπείην.τί γάρ ἄν εἴη"ἔξω αὐτέου; ὁ δ'ὑπολαβών,πολλαί γε,φησίν,ἀπειρίαι κόσμων εἰσίν,Ἱππόκρατες, καί μηδαμῶς ἑταῖρε κατα[illegible]γειπλουσίην τήν φύ(919)σιν ἐοῦσαν.

0372

Ἐπιστολαί Ἱπποκράτους.

Ἀβδηρῖται. Ἱπποκράτης Δημόκριτος.

Σελίς. 814 (931) (Δημόκριτος Ἱπποκράτει εὖ πράττειν). Ἐπῆλθες ἡμῖν ὡς μεμηνόσιν, ὦ Ἱππόκρατες, ἐλλέβορον δώσων, πεισθείς ἀνοήτοις ἀνδράσι παρ'οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κρίνεται, ἐτυγχάνομεν δέ τότε περί κόσμου διαθέσεως καί πολογραφίης, ἔτι δέ ἄστρων οὐρανίων ξυγγράφοντες. γνώσας δέ τήν ἐπί τούτοις φύσιν, ὡς εὐκαίρως κάρτα εἴη ἐπιδεδημιουργημένα καί ὡς τηλοῦ μανίης καί παραφρονήσιος καθέστηλεν, ἐμοῦ μέν φύσιν ἐπῄνεσας, //ἄφρονος δέ καί ἀ-

Σελίς 815 πηνέας καί μεμηνότας κείνους ἔκρινας. ὁκόσα γάρ ἰνδαλμοῖς διαλλάττοντα ἀνά τόνἠέρα [illegible]. πλάζει ἡμέας, ἅ δή κόσμος ξυνορᾶται καί ἀμείβοντα τέτευχε, ταῦτα νόος ἐμός φύσιν ἐρευνήσας ἀτρεκέως, εἰς φῶς ἤγαγεν, μάρτυρες δέ τουτέων βί(932)βλοι ὑπ'ἐμοῦ γραφεῖσαι. χρή οὖν καί σέ, ὦ Ἱππόκρατες, μή τοιουτοτρόποισιν ἀνδράσιν ξυνέρχεσθαι καί ξυνομιλέειν, ὧν νόος ἀκρόπλοος καί ἀ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄβδηρα
Ἱπποκράτης. Δημόκριτος

Σελίς 815

βέβαιος καθέστηκεν. εἰ γάρ τοι πεισθείς ὡς μεμηνότα με ἐπότισας ἐν ἐλλεβόρῳ, ἡ πινυτή μανίη ἄν ἐγεγόνει καί σέο τέχνην κατεμέμψατο, ὥσπερ αἰτίην παρακοπῆς γεγενημένην, ἐλλέβορος γάρ ὑγιαίνουσι μέν δοθείς ἐπισκοτεῖ διάνοιαν, μεμηνόσι δέ κάρτα ὠφελεῖν εἴωθεν. ὤηθην γάρ εἰ μή κατειλήφεις με γρά(26)φοντα, ἀνακείμενον δέ ἤ σχεδόν περιπατοῦντα καί προσομιλέοντα ἐμαυτῷ, ὁτέ μέν δυσχεραίνοντα, ὁτέ δέ μειδιῶντα ἐπί τοῖς ἐννοουμένοις ὑπ'ἐμοῖο, καί τοῖς προσομιλέουσι τῶν γνωρίμων, οὐ προσέχοντα, ἐφιστάντα δέ τήν διάνοιαν καί σκεπτόμενον ἐκπάγλως, ὤηθης ἄν Δημόκριτον, κατά γε ὄψιος κρίσιν ἐκ τῶν ἀρεσκομένων μανίης εἰκόνι ἐοικέναι. χρή οὖν τόν ἰητρόν μή μόνον ὄψει τά πάθη κρίνειν, ἀλλά καί πρήγματι. τούς τε ρυθμούς ἀνακρίνειν ὡς ἐπιτοπλεῖστον, καί πότερον ἄρχοιτο τό πάθος ἤ μεσάζοι ἤ λήγοι, καί διαφορήν καί ὥρην καί ἡλικίην παρατηροῦντα ἰητρεύειν τό πάθος, οὐλομελίην τε τοῦ σκήνεος, ἐκ γάρ τουτέων ἁπάντων εὐχερῶς τήν νοῦσον εὑρήσεις ἀπέσταλκα δέ σοι τόν περί μανίης λόγον. ἔρρωσο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ